HEZKUNTZAREN SOZIOLOGIA

marina.sagastizabal@ehu.eus

Lehen Hezkuntzako Gradua 1. maila

EDUKIAK

3. GAIA: HEZKUNTZA SISTEMA ETA GIZARTE EGITURA
    - Hezkuntza eta klase sozialak.

3. GAIA. Hezkuntza sistema eta gizarte egitura

Hezkuntza eta Klase Sozialak

Klase Sozialak eta Hezkuntza

- **Eskolaren unibertsalizazioa "denentzako hezkuntza"**: erreforma sozialdemokrata Derrigorrezko Lehen eta Bigarren Hezkuntza
- **Ibilbideen segregazioa saihestea**:
  - Lehen hezkuntza eta lanbide heziketa
  - Bigarren hezkuntza eta goi hezkuntza
- **Eskolek bi funtzio dituzte**:
  - Funtzio konpentsatoria (Aukera berdintasuna)
  - Funtzio selektiboa (Onenak aukeratzea)

Aukera berdintasuna hobe betetzen da langileak sailkatzeko funtzioa baino: hezkuntza gehitzean "gehiegizko prestakuntza masiboaren" eta "azpienpleguaren" fenomenoak sortzen dira

Kritika nagusia: ez da helburua lortzen, nahiz eta hezkuntza aukera-berdintasuna eskaini, ez da berdintasun soziala lortzen

Klase Sozialak eta Hezkuntza

- **Klase sozialekin lotutako diferentzazio mota berriak sortzen dira: eskola publikoaren eta pribatuaren arteko ezberdintasunek klase sozialen arteko desparekotasunak indartzen ditu**
  - **Ikastetxe pribatuak vs publikoak**: Eskola pribatuetan lau ikasletik baten gurasoa enpresaburu, zuzendari edo profesionala da; eskola publikoetan, hamar ikasletik bat.
  - **Ikasketen arteko ezberdintasunak**: unibertsitateko ikasketa mailak dituzten familiek zentro pribatuetara bidaltzen dituzte seme-alabak. Langileen seme-alabek gainerakoek baino probabilitate txikiagoa dute unibertsitateko ikasketak aukeratzeko

- **Baldintza sozioekonomiko onenak dituzten ikasleek lortzen dituzte eskola-emaitza hoberenak eta klase beheko ikasleek emaitza txarrenak**
  - Pierre Bourdieu (1930-2002) eta kapital kulturala
  - Basil Bernstein (1924-2000): Kapital kulturalaren eta eskola arrakastaren arteko erlazioa

Erreprodukzio teoriak

Klase Sozialak eta Hezkuntza

- **Jean Anyon ikerlariak lau eskola mota aztertu zituen**:
  - Langile-klaseko eskolak
  - Erdiko klaseko eskola
  - Eliteko profesionalen eskola
  - Goi-exekutiboen eskola
- Irakasleen jarrera aldatu egiten da aurrean duten ikasle motaren arabera, eta jarrera horrek eragina du ikasleen eskola-emaitzetan (etiketazioaren efektua).

Curriculum ofizial bera baina ikaskuntza-prozesua desberdina

Klase Sozialak eta Hezkuntza

Beheko klaseko eskolak	Erdiko klaseko eskolak	Elite eta Goi-exekutiboen eskoletan
• Kontrolaren beharra: ikasleak “alferrak” dira • Aginduak • Hierarkiak • Ikasleen pasibotasuna	• Harremanak ez dira hain asimetrikoak • Ulermena, sormen indibiduala	• Ikasleek beraien kabuz pentsatzen ikastea • Ikasleen jarrera aktiboa

Klase desprekotasunak eta hezkuntza: laburpen bat

LIBERALISMOA

- Estatuak ez du parte hartu behar hezkuntza sisteman

KONTSERBADURISMOA

- Denontzako berdintasuna aukera (meritokrazia)

SOZIALDEMOKRAZIA

- Gizarte politiken beharra (“Baiezko diskriminazioa)

MARXISMOA

- Eskolan sistema kapitalista legitimatzen da (Eskolagabetzea)

Hezkuntza eta Gizarte egitura

Klase sozialen arteko desberdintasunak

Generoen arteko desberdintasunak

Etnien arteko desberdintasunak

Hezkuntza politiken lehentasuna aldatu da…